

billigt; men det vilde blive en moralsk Forpligtelse for Beneficiarer at sælge det offentlige Gods paa denne Maade. Jeg troer derfor, at det vilde blive et Tab for de offentlige Stiftelsers Gods, hvis Salget deraf skulde stee efter denne Regel, og det forekommer mig derfor ogsaa, at en Bestemmelse om, at de samme Regler skulde være gjældende, som vare foreskrevne ved Salget af Statsdomainerne, kunde her passende anvendes. Der er fra de høitærede Ministres, Indenrigsministerens og Justitsministerens Side gjort adskillige Indvendinger mod Loven, af hvilke nogle vistnok ere aldeles grundede, medens der igjen er andre, som jeg for min Deel ikke synes at have meget at betyde. Forsaavidt der i Erectionsbrevene er gjort visse Indskrænkninger for Godseierne, bestemt Fæsterne visse Begunstigelser, som f. Ex. at der kun maa sættes bort til Fæsternes Familie, at der er foreskrevet bestemte Moderationer i Afgifterne for visse Fæstegaarde, da vil der hertil jo kunne tages Hensyn i Loven selv, forinden den vedtages. Naar den høitærede Justitsminister derimod har udtalt, at der ikke er taget tilbørligt Hensyn til Familiernes Conservation, eller til at Familierne conserveres den Capital, der burde conserveres for dem, da troer jeg virkelig ikke, at Familierne kunde have nogen større juridisk Ret end at beholde den Capital skrevet, som Lehnet, Fideicommisset eller Stamhuset nu giver i aarlig Indtægt; og det vilde dog meget let kunne lade sig gjøre, ialfald naar man udelod den Bestemmelse, at Fideicommissbesidderen skal have 10 eller 20 pCt., efter som han enten sælger til andre Uvedkom-

mende eller til Fæsterne og deres Familie, hvortil jeg skulde være meget tilbøielig. Andet troer jeg virkelig ikke, at Fideicommissets Familie kan have juridisk Ret til at fordre. Som oftest har jo Fideicommissbesidderen Børn, og da er det jo dog rimeligt, at han vil sørge for, at hans øvrige Børn ogsaa faae en Deel af denne Formue. Det er netop en Fordeel, at han kan overdrage sine Børn nogen Formue, istedetfor at der ellers før kun var en Æneste, der skulde have det Hele. Naar jeg gaaer ud herfra, forekommer det mig heller ikke, at det vil have meget at sige, at Familierne skulde høres forinden et Salg foregaaer. Det er netop denne Bestemmelse, som de tidligere Forslagsstillere søgte at faae ud af Loven, fordi de indsaae, at naar der paalagdes Fideicommissbesidderen flige Baand, vilde man ikke kunne opnaae Hensigten med denne Lov; og jeg troer heller ikke, at den vil opnaaes, dersom denne Bestemmelse optages her igjen. Naar jeg forøvrigt fra mit Standpunkt betragter denne Sag, saa forekommer det mig, at Enhver, der vil søge at see Fæstegodssets Overgang til Selveiendom, hvis Fordeel for Agerbruget jo Ingen bestrider, iværksat paa en for begge Parter tilfredsstillende Maade, vil være enig i det Hovedprincip, hvorpaa dette Lovforslag er begrundet; thi jeg er fuldkommen overbevist om, at ingensomhelst Tvangslov, og allermindst en saadan som den, der er indbragt her i Thinget, nogenstunde eller idetmindste for Diebliffet vil lade sig gennemføre, og at derfor enhver Discussion derom ikke vil lede til noget praktisk Resultat.